

Uit de mémoires van Vuile Mong: (Mong Rosseel) 'Links heeft geen humor' door Jan Haerynck In Knack, Augustus 2007, 37e jg., nr.31

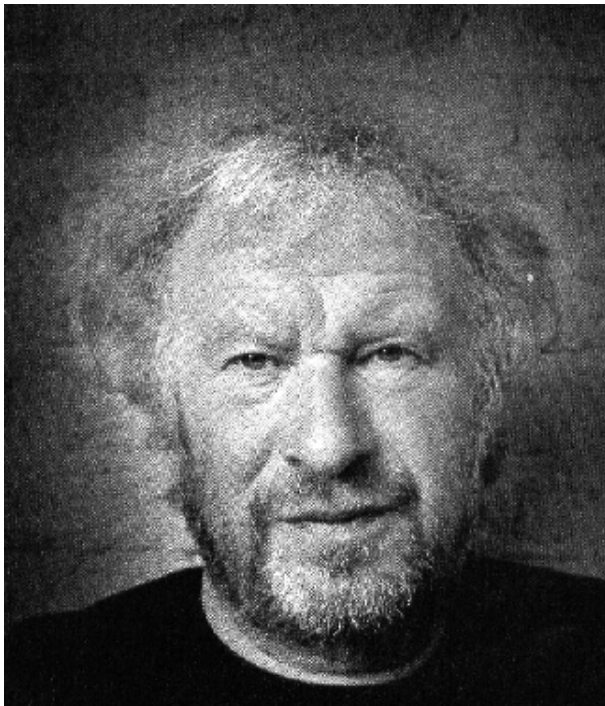

Foto Knack, 2007

Hieronder volgt een selectie uit het interview dat schitterend een aantal bruggen slaat en in een paar gedachten ook een tijdsclimaat schetst.

De brug van sociaal werk en de kritische inslag van de 68-ers. De brug tussen de settlement movement van de 19e eeuw (Toynbee Hall) tot het buurtwerk bij ons. De brug van privé-initiatief tot ruime gesubsidieerde ondersteuning van het sociaal-cultureel werk en de terugslag nadien.

De brug van Karel Waeri, de 19e eeuwse Gentse volkszanger, over Walter De Buck, tot Mong Rosseel.

(...)Ik was wel een lastige puber, maar de grote conflicten met mijn ouders kwamen pas toen ik aan de unief zat. Ik zat tussen Zaïrezen op kot. Veel Afrikanen werden vrienden, en ik nam hen mee naar huis. Problemen? Spanningen?

(...) In Leuven heb ik geprobeerd psychologie te studeren. Twee keer gebuisd. Bij ons thuis was ik de eerste van de hele familie die naar de universiteit ging. Wij hadden geen bibliotheek, geen muziek, geen krant. (...)

'In Leuven beleefde ik de grote ommekeer. Ik werd politiek actief. Het was de periode van Leuven Vlaams, van Paul Goossens en zijn aanhang, en de studentenvakbeweging VVS werd opgericht. De meesten nepen "Walen buiten!". En wij scandeerden: "Bourgeois buiten!"

Ik stak in dat engagement zoveel energie dat mijn tweede kandidatuur er flink onder leed (...) Psychologie werd niets, en *ik ging in Gent voor maatschappelijk werker studeren* (cursivering WV). Daar ging een heel andere wereld voor me open. Daar vond je leninisten, anarchisten, provo's, communisten, kortom het hele gamma. Zelfs de studentenparochie in Gent was uitermate progressief. Ooit was er een getalenteerde zangeres bij de Vieze Gasten. Ze kwam uit een heel rood nest, en ze leek ontgoocheld omdat haar eerste optreden voor de studentenparochie plaatsvond. "Oordeel toch maar niet te vlug", zei ik. Voor ons programma sprak een pater. Het bleek de oprichter van de katholieke homobeweging te zijn. En dan luisterde je gefascineerd naar pater Ponseel, die de revolutie in El Salvador had meegemaakt. Hij vertelde dat monseigneur Romero 's avonds met zijn chauffeur naar de rebellen in de bergen reed, en met de milities rond het kampvuur zat om de nieuwste strategieën te bespreken. Dat was nog eens wat!

Binnen die hele Gentse beweging werd ik vooral aangetrokken door de anarchistische flank. Wat mei 68 was, was maart 69 voor Gent. Zo was er dat waanzinnige geroep dat arbeiders en studenten één groot front moesten vormen. En dat terwijl er helemaal geen arbeider binnen die clan te bespeuren viel.

Op de sociale school leerde ik het begrip van de buurthuizen kennen (cursivering WV). In Nederland werd zoiets flink gesubsidieerd. Ik koesterde het idee om er ook één op te richten. De school had er wel één, maar dat was maar tussen negen en vijf uur open. Alleen bejaarden zochten er onderdak. Dat zou veranderen! Wij gingen pas om vijf uur open en sloten om elf uur, in het weekend om één uur. Het was een groot succes. Dat buurthuis lag in de Gentse Sleepstraat. Dat was toen nog geen Turkse wijk, maar we stelden vast dat meer en meer Turken en Marokkanen in de buurt kwamen wonen. Een dokter, Henri de Ridder, ontfermde zich over die kinderen die niet of nauwelijks Nederlands spraken. We hadden een bibliotheek, dokters, bejaardennamiddagen. Oudere mensen uit de buurt begonnen zelf initiatieven te nemen. Allemaal zonder subsidie. Alleen het café zorgde voor wat inkomsten. Overdag werkten we in de fabriek. In de periode van het buurthuis ging ik bij Madou asfalt verwerken.

Daar heb ik enorm leren relativeren. Ik heb er het enorme verschil ontdekt tussen de echte arbeider en degene die wij in ons hoofd koesterden. Eén simpel voorbeeld: ik kreeg als studentenarbeider een primaire opleiding. Ongelooflijk stompzinnig werk: we moesten pakken tegels verpakken en je had een speciaal ding om een touwtje mee door te snijden. Altijd maar snijden, snijden, snijden. Vreselijk. Degoutant. Maar mijn collega's waren onwaarschijnlijk content dat ze daar mochten beginnen. Ze hoopten dat ze daar tot aan hun pensioen zouden kunnen werken. Ze leken dik tevreden, snakten naar hun geplande vakantie, kregen een pree en deden weer een heel jaar door de onnozelse karweien. Met plezier! Zij keken ons wantrouwig aan: "Laat ons met rust! Wij hebben het goed."

Of ik nu wil zeggen dat arbeiders alleen maar uit zijn op geld? Nee. Ik heb uit mijn asfaltperiode geleerd dat je die mensen op een andere manier moet benaderen. Je moet eerst ontdekken wat je mist voor je kunt weten wat je mist. De formule en de stijl waarmee we met de Vieze Gasten naar die mensen trokken, beantwoordden niet aan hun stijl. Dat ging er bij mij diep in: we moeten zoveel mogelijk op onze én op hun manier zingen en vertellen. Op de duur kwamen de mensen naar mij toe. Ze zeiden dat hun ogen waren opengegaan. Tientallen jaren had men subtiel van die arbeiders geprofiteerd, en je moest al serieus hun taal spreken voordat je ze ervan kon overtuigen dat ze uitgebuit werden. Zo is het opvallend dat revoluties nooit uitbreken in de armste streken. (...) Je moet al een bepaald inkomen hebben om te beseffen dat je nog altijd niet rechtvaardig behandeld wordt, 't Is een bijtende paradox.'

(...) De erkenning in 1976 als vormingstheater was echt een mijlpaal in onze kleine geschiedenis. Toen kregen we plots een half miljoen oude Belgische franken. Een jaar later drie miljoen. Dat kwam als manna uit de lucht op ons hoofd gevallen. We werkten toen nog overdag. Stevig werk. Met de handen. We waren niet meer dan arbeiders die 's avonds en 's nachts hun kleine revolutie voerden. Ik werkte bij een grote houthandel in Maldegem. Reed met de auto, hielp wat in het magazijn enzovoort. Mijn uren mocht ik vrij kiezen. Luxe! Vier jaar lang heb ik alle dorpen en steden doorkruist. Maar de combinatie was natuurlijk zwaar.

De problemen met ons loon werden erg pijnlijk toen we van de ene subsidieregeling in de andere terechtkwamen. Het werd ons bijna onmogelijk gemaakt om elkaar nog gelijke lonen uit te betalen. Dan was er nog het beruchte jaar dat de commissie ons geschrapt had en minister Bert Anciaux ons weer opviste. Volgens de commissie moesten we ons vormingstheater zomaar "afbreken". Een paar maanden geleden kregen we van een andere commissie de raad om meer energie in ons vormingstheater te stoppen. Het is me daar veel soep zonder ballekes.'

'Ik ben een gelukkig man. In het centrum van Gent hebben we nu een geweldig buurthuis annex theaterzaal. (...) Uiteindelijk zijn wij dankzij Walter De Buck en de Fiesten bij het grote publiek bekend geraakt. Tussen 1972 en 1987 stonden we gegarandeerd op het grote podium van Sint-Jacobs

(...) Vorig jaar viel Walter de Buck huilend in mijn armen: "Schoon, jongen, zo schoon!" Bedenk maar eens een mooier ritueel.'